

Dosarul nr. 3ra-1089/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud: V. Chisilița)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: M. Guzun, V. Clima, G. Dașchevici)

ÎNCHEIERE

25 noiembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Maria Ghervas
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Anatolie Șincarenco împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, persoană terță Ministerul Afacerilor Interne cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea recalculării pensiei,

împotriva deciziei din 1 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din 13 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani,

c o n s t a t ă :

La 22 iunie 2018 Anatolie Șincarenco a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea recalculării pensiei.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la 17 aprilie 2018 s-a adresat cu o cerere către Ministerul Afacerilor Interne prin care a solicitat în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, sistemului penitenciar și colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și în conformitate cu ordinul nr. 96 din 20 martie 2018 al Ministrului Afacerilor Interne cu privire la recunoașterea unor înlesniri pentru stabilirea pensiei anumitor categorii de funcționari publici cu statut special și militari din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, efectuarea recalculării vechimii în muncă, cu includerea în ea a avantajelor de două luni de vechime pentru o lună de serviciu, pentru perioada de activitate 1 iunie 1991 - 19 ianuarie 2001 și perioada 1 august 2003 - 1 noiembrie 2006, exercitată în cadrul Izolatorului de Detenție Provizorie și Serviciul Escortă al Secției Management Operațional al IP Strășeni.

A menționat că prin certificatul cu nr. B-57 din 11 aprilie 2018, emis de Inspectoratul de Poliție Strășeni al Inspectoratului General al Poliției al MAI, a fost

informat că vechimea în muncă cu avantaje constituie 19 ani, 5 luni și 6 de zile, cu coeficientul (1:2) pentru perioada efectuată în cadrul Izolatorului de Detenție Provizorie. Prin același răspuns, a fost informat că pentru numirea și calcularea pensiei, urmează să se adreseze organului abilitat, adică Casei Naționale de Asigurări Sociale.

Astfel, în temeiul certificatului eliberat de către Inspectoratul de Poliție Strășeni, la 10 mai 2018 s-a adresat cu o cerere Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Strășeni, prin care a solicitat de la instituția respectivă, recalcularea pensiei începând cu data de 1 noiembrie 2006, ținând cont de vechimea în muncă exercitată în cadrul Ministerului Afacerilor Interne. Totodată, a solicitat să-i fie rambursată diferența adăugată la majorarea pensiei din ziua pensionării. Prin aceeași cerere, a solicitat să fie luate în considerație la recalcularea pensiei și indexările efectuate anual (luna aprilie a fiecărui an), din ziua pensionării.

Reclamantul a relatat că prin răspunsul cu nr. 1459 din 24 mai 2018, Casa Teritorială de Asigurări Sociale Strășeni cu trimitere la prevederile art. 2, 48 și 61 ale Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri 1544-XII din 23 iunie 1993, a comunicat că potrivit informației pe care o deține Casa Națională de Asigurări Sociale, dânsul beneficiază de pensie pentru vechime în muncă stabilită din 1 noiembrie 2006. Dreptul la pensie apare o singură dată după eliberarea din serviciu, cu dreptul de a fi recalculată în condițiile legii, iar legea nu prevede stabilirea repetată a dreptului la pensie.

A considerat că sunt ilegale acțiunile Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Strășeni și răspunsul nr. 1459 din 24 mai 2018 prin care i-a fost refuzat în recalcularea pensiei pentru vechimea în muncă cu avantaje, exercitată în cadrul Ministerului Afacerilor Interne.

A precizat că potrivit certificatului cu nr. B-57 din 11 aprilie 2018, se confirmă faptul că a activat în cadrul Ministerului Afacerilor Interne din 17 octombrie 1988 până la 1 noiembrie 2006. În perioada 1 august 1994 - 1 iunie 1999 a exercitat funcția de polițist Secția Pază a Arestatului și Escortă al CPR Strășeni. În perioada 1 iunie 1999 - 19 ianuarie 2001 a exercitat funcția de polițist al Izolatorului de Detenție Provizorie al CPR Strășeni. În perioada 1 august 2003 - 1 noiembrie 2006 a exercitat funcția de polițist-șofer al Izolatorului de Detenție Provizorie al CPR Strășeni.

Astfel, vechimea în muncă totală constituind 9 ani, 8 luni, 18 zile cu coeficientul (1:1), iar perioadele sus indicate urmează a fi luate în calcul vechimii în muncă cu avantaje pentru stabilirea pensiei, cu acordarea două luni de vechime în muncă pentru o lună de serviciu în conformitate cu prevederile Legii nr.1544-XII din 23 iunie 1993 și ordinul nr. 96 din 10 martie 2018 cu privire la recunoașterea unor înlesniri pentru stabilirea pensiei anumitor categorii de funcționari publici cu statut special și militari în cadrul MAI, cu avantaje vechimea în muncă totală constituind 19 ani, 5 luni, 6 zile, cu coeficientul (1:2).

La fel, a arătat că prin actele recepționate la 10 aprilie 2018 cu nr.II-03/04-1462, eliberate de Casa Națională de Asigurări Sociale, se confirmă faptul că i s-a stabilit pensia în mărime de 50% începând cu 1 noiembrie 2006, pentru vechimea în muncă de 20 ani, 4 luni, 16 zile.

Reclamantul și-a întemeiat acțiunea pe prevederile Legii contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000 și ale Legii asigurării cu pensii a

militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri 1544-XII din 23 iunie 1993.

A solicitat anularea răspunsului nr. 1459 din 24 mai 2018 emis de Casa Teritorială de Asigurări Sociale Strășeni și obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a efectua recalcularea pensiei.

Prin încheierea protocolară din 31 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, în proces a fost atras în calitate de intervenient accesoriu Ministerul Afacerilor Interne.

Prin hotărârea din 13 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, a fost admisă cererea de chemare în judecată. A fost anulat ca neîntemeiat refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale privind recalcularea pensiei lui Anatolie Șincarenco. A fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale să recalculeze lui Anatolie Șincarenco mărimea pensiei, începând cu 1 noiembrie 2006, ținând cont de vechimea în muncă cu includerea în ea a avantajelor, două luni vechime pentru o lună de serviciu, pentru perioada efectuării serviciului în cadrul Izolatorului de detenție provizorie. A fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale să achite lui Anatolie Șincarenco diferența pensiei recalculate în raport cu pensia primită pentru perioada anterioară, începând cu 1 noiembrie 2006.

La 11 ianuarie 2020 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus apel împotriva hotărârii din 13 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, iar la 20 februarie 2020 a prezentat motivarea apelului.

Prin decizia din 1 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din 13 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

Pentru a pronunța această decizie, instanța de apel a reținut ca fiind întemeiată concluzia primei instanțe referitoare la temeinicia acțiunii, având în vedere că subdiviziunile în care a activat Anatolie Șincarenco sunt entități destinate pentru deținerea persoanelor, fiind sub incidența reglementărilor din pct. 8 al hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și sistemului penitenciar, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție, care îi conferă dreptul la stabilirea pensiei cu înlesniri.

Astfel, instanța de apel a reținut că Casa Națională de Asigurări Sociale neîntemeiat a refuzat intimatului recalcularea pensiei neplătite din vina organului care inițial a calculat eronat vechimea în muncă.

Prin urmare, instanța de apel a conchis că prima instanță a dat o apreciere obiectivă probelor administrate, a constatat și elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei și corect a aplicat normele de drept material și procedural, iar în consecință soluția de admitere a acțiunii este justă, fiind rezultată din aprecierea probelor cercetate în cadrul procesului de judecată în coraport cu normele de drept ce guvernează raportul juridic litigios.

La 3 septembrie 2020 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs împotriva deciziei din 1 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău.

În susținerea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o neîntemeiată și ilegală prin faptul că au fost încălcate și aplicate

eronat normele de drept material, precum și nu au fost constatate și elucidate pe deplin toate circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei.

A declarat că perioada de activitate a intimatului în carul Izolatorului de detenție provizorie, nu poate fi atribuită sau recunoscută ca vechime în muncă cu înlesniri, deoarece aceasta nu este o instituție penitenciară și nu se regăsește în pct.8 lit.d) din hotărârea Guvernului nr.78 din 21 februarie 1994.

Recurentul a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și emiterea unei noi decizii.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ, reține că prin Legea nr. 116 din data de 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova, iar în condițiile art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 1 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) și (2) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 1 iulie 2020, fiind notificată recurentei la adresa de e-mail, în data de 7 august 2020, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică (f.d. 153 verso). Astfel, recursul depus la 3 septembrie 2020, este în termen.

La 28 octombrie 2020, în adresa intimatului Anatolie Șincarenco, a fost expediată copia recursului, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței. Deși, intimatul a recepționat recursul la data de 9 noiembrie 2020, fapt ce rezultă din avizul de recepție a scrisorii recomandate (f.d.164), nu și-a valorificat dreptul procedural de depunere a referinței.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246, alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un

drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Maria Ghervas

Victor Burduh